T072 BL 2 (039) Giới Ăn Thức Ăn Do Ni Ca Ngợi-92 Pháp Đơn Đề-Giới Pháp Của Tỳ Kheo

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

30-GIÔÙI AÊN THÖÙC AÊN DO NI CA NGÔÏI. Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù ñaøn-vieät ban ñeâm ñeán môøi caùc Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, Ly-baø-ña, Kieáp-taân-na, A-nhaõ Kieàu-traàn-nhö v.v... chæ coù Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp vì khoâng cho môøi ban ñeâm, neân saùng sôùm ñeán giôø khaát thöïc beøn khoaùc y, caàm baùt vaøo xoùm laøng tuaàn töï khaát thöïc. Khi Toân giaû ñi ñeán cöûa gia ñình aáy, baø chuû nhaø troâng thaáy raát hoan hyû, lieàn böôùc ñeán cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Toân giaû, roài ñöùng qua moät beân, baïch: “Caùc Ñaïi ñöùc nhaän lôøi môøi cuûa gia ñình con neân hoâm nay taäp trung veà ñaây, kính xin Toân giaû cuõng nhaän lôøi môøi cuûa con”. Khi aáy, Toân giaû Ca-Dieáp lieàn suy nghó: “Ñaây laø gaëp tröïc tieáp”, beøn nhaän lôøi môøi, roài vaøo trong nhaø ngoài, khoâng ñi ñaâu nöõa. Baáy giôø, Tyø-kheo ni Thaâu-la-nan-ñaø khaát thöïc ngang qua nhaø aáy, troâng thaáy baø chuû nhaø ñang queùt töôùc, soaïn cheùn baùt vaø caùc phaåm vaät cuùng döôøng, lieàn hoûi: “Öu-baø-di, baø ñang laøm gì ñaáy?”. Luùc aáy baø chuû nhaø vì baän roän caùc coâng vieäc neân khoâng traû lôøi, ñeán noãi coâ hoûi ñeán laàn thöù hai, thöù ba baø vaãn khoâng ñaùp. Thaâu-la-nan-ñaø lieàn leân tieáng: “Nay baø thaät laø töï kieâu quaù laém, toâi hoûi maáy laàn maø vaãn khoâng ñaùp”. Baø chuû lieàn traû lôøi: “Hoâm nay toâi môøi caùc Ñaïi ñöùc Thanh vaên Xaù-lôïi-phaát, Muïc-kieàn-lieân v.v... vì coâng vieäc tuùi buïi neân khoâng theå traû lôøi”. Thaâu-la-nan-ñaø lieàn noùi: “Nhöõng ngöôøi baø choïn hoâm nay, trong ñaøn voi khoâng choïn nhöõng con voi lôùn maø choïn nhöõng con voi nhoû, trong ñaøn chim khoâng choïn caùc con coâng maø choïn caùc con quaï giaø. Caùc con voi lôùn ñoù laø: Xieån-ñaø, Ca-löu-ñaø-di , Tam-vaên-ñaø-ñaït-ña, Ma-saån- sa-ñaït-ña, Maõ-sö, Maõn-tuùc vaø thò giaû A-nan. Neáu baø nhôø toâi môøi thì toâi seõ môøi giuùp baø nhöõng Ñaïi ñöùc nhö theá ñoù”. Luùc aáy Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp ñang ngoài trong nhaø lieàn leân gioïng ñaèng haéng. Thaâu-la-nan-ñaø nghe tieáng lieàn hoûi baø chuû: “Ñoù laø tieáng cuûa ai vaäy?”. Baø chuû nhaø ñaùp: “Ñoù laø Tröôûng laõo Ñaïi Ca-dieáp ñaáy”. Tyø-kheo ni lieàn taùn thaùn: “Baø ñöôïc lôïi ích raát lôùn, vì ñaõ môøi ñöôïc baäc ñaïi long töôïng nhö vaäy, neáu toâi môøi thì cuõng seõ môøi Tröôûng laõo aáy”. Toân giaû Ca-dieáp nghe lôøi noùi aáy roài loøng khoâng vui, lieàn hoûi coâ: “Naøy coâ em, vöøa roài coâ baûo ñoù laø haïng voi nhoû, quaï giaø, giôø sao noùi long töôïng Ñaïi ñöùc? Neáu lôøi noùi tröôùc laø chaân thöïc, thì lôøi noùi sau laø hö doái. Neáu lôøi noùi sau laø chaân thöïc thì lôøi noùi tröôùc laø hö doái. Trong hai lôøi noùi aáy lôøi noùi naøo trung thöïc?” Vì Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp coù uy ñöùc ñaùng toân kính, duøng hai caâu hoûi

caät vaán khieån traùch Tyø-kheo ni, khieán coâ hoaûng sôï lieàn boû chaïy, vaáp ngaõ treân ñaát laøm cho thaân theå bò thöông tích. Xieån-ñaø thaáy vaäy lieàn hoûi coâ: “Coâ xuùc phaïm ai maø ñeán noãi thaân theå bò thöông tích nhö vaäy?”. - Con xuùc phaïm Ñaïi Ca-dieáp. - Coâ ñaõ xuùc phaïm ngöôøi khoâng ñaùng xuùc phaïm. Caùc

Tyø-kheo nghe theá beøn ñem söï kieän aáy ñeán baïch vôùi Theá Toân. Phaät lieàn noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Trong tröôøng hôïp naøy khoâng taùn thaùn cuõng ñaõ coù loãi huoáng gì laïi taùn thaùn. Töø nay veà sau Ta khoâng cho pheùp Tyø-kheo nhaän thöùc aên do Tyø-kheo ni taùn thaùn maø ñöôïc cuùng döôøng. Do theá, Toân giaû A-nan noåi tieáng phöôùc ñöùc taïi thaønh Xaù-veä. Laïi ñöôïc Theá Toân khen ngôïi thaày coù ba söï ñaày ñuû: Teân hoï baø con thaønh töïu, laø baäc ña vaên ñeä nhaát trong haøng höõu hoïc vaø laø thò giaû chu ñaùo ñeä nhaát. Vì vaäy maø taïi thaønh Xaù-veä coù thoân Phöôùc Ñöùc, heã ai trong thoân naøy laøm nhaø môùi ñeàu môøi A-nan, hoaëc luùc xoâng ñaát, hoaëc luùc caïo ñaàu, luùc xoû loã tai, taát caû ñeàu môøi A-nan. Khi aáy, coù moät tröôûng giaû môøi A-nan ñeán nhaø döï leã khaùnh thaønh. Theá naøo laø khaùnh thaønh? Chaúng haïng khaùnh thaønh nhaø môùi, giöôøng môùi, duïng cuï môùi, môùi kheùp daàu, ñaøn baø môùi sinh con, maëc aùo môùi, duøng quaït môùi. Khi A-nan thoï trai coù moät Tyø-kheo khaát thöïc ñöùng ôû ngoaøi cöûa. A-nan lieàn baûo ñaøn-vieät cuùng döôøng thöùc aên cho Tyø-kheo khaát thöïc. Ñaøn-vieät nghe A-nan daïy raát hoan hyû, beøn laáy baùt boû ñaøy thöùc aên myõ vò ñem ra cuùng döôøng Tyø-kheo khaát thöïc. Tyø-kheo khaát thöïc nhaän thöùc aên xong lieàn ñöùng ñôïi A-nan. A-nan aên xong chuù nguyeän roài böôùc ra. Tyø-kheo khaát thöïc thaáy A-nan lieàn hoûi: “Toân giaû aên chöa?”. - AÊn roài. - AÊn coù ngon khoâng? - Vì sao thaày khoâng aên maø hoûi toâi aên coù ngon hay khoâng ngon? - Sôû dó Toân giaû ñöôïc aên nhö theá naøy laø do Tyø-kheo ni taùn thaùn. - Thaät nhö vaäy sao? - Ñuùng nhö vaäy. A-nan lieàn laáy loâng chim ngoaùy vaøo coå cho möûa ra. Theá neân ngaøy ñoù thaày bò maát aên khieán cho thaân theå bò tieàu tuïy, thaày beøn ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, roài ñöùng haàu moät beân. Phaät bieát maø vaãn hoûi: “A-nan, vì sao thaân theå oâng tieàu tuïy nhö theá?”. A-nan lieàn ñem söï kieän treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät beøn hoûi: “OÂng coù bieát vieäc aáy khoâng?”. - Baïch Theá Toân! Con khoâng bieát. - Bieát môùi coù toäi, khoâng bieát thì khoâng coù toäi. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: “Baïch Theá Toân! Vì sao Tyø-kheo khaát thöïc kia laøm cho A-nan khoâng vui?”.

- Khoâng nhöõng ngaøy nay oâng ta laøm cho A-nan khoâng vui maø ngaøy xöa cuõng ñaõ töøng laøm, nhö trong kinh Hieàn Ñieåu Sinh ñaõ noùi roõ. Laïi nöõa, khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, ñeán giôø khaát thöïc, caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo khoaùc y, caàm baùt vaøo thaønh tuaàn töï khaát thöïc, ñi ñöùng cöû ñoäng coù haøng nguõ coù uy nghi. Khi aáy, coù moät tröôûng giaû noùi nhö sau: “Laønh thay, neáu boá thí y phuïc, thöïc phaåm, thuoác chöõa beänh cho nhöõng ngöôøi xuaát gia nhö vaäy thì seõ ñöôïc lôïi ích raát lôùn”. OÂng laïi suy nghó: “Neáu ta coù khaû naêng ta seõ cuùng döôøng nhöõng ngöôøi nhö vaäy”. Baáy giôø, coù moät Tyø-kheo ni nghe theá lieàn noùi vôùi tröôûng giaû: “Laõo tröôïng, oâng chæ caàn xuaát tieàn saém thöùc aên, toâi seõ lo lieäu giuùp cho”. Ngöôøi ñaøn-vieät naøy raát coù tín taâm neân hoan hyû ñöa tieàn cho coâ. Tyø-kheo ni beøn noùi: “Laõo tröôïng, oâng phaûi ñi môøi caùc Tyø-kheo”. OÂng thöa: “Toâi khoâng bieát, nhôø coâ môøi giuùp cho”. Tyø-kheo ni lieàn saém söûa caùc thöùc aåm thöïc, xong roài noùi vôùi ñaøn-vieät: “Laõo tröôïng,

caùc thöùc aên ñaõ söûa soaïn xong, oâng haõy ñeán choã Tyø-kheo baùo tin ñaõ ñeán giôø". Ngöôøi ñaøn-vieät noùi: "Toâi khoâng bieát, nhôø coâ ñi ñeán caùc Tyø-kheo baùo giôø giuùp cho". Tyø-kheo ni beøn ñeán Tinh xaù baïch: "Ñaõ ñeán giôø". Theá roài caùc Tyø-kheo ñi ñeán nhaø ñaøn-vieät, an toïa chænh teà. Tyø-kheo ni beøn noùi vôùi ñaøn-vieät: "OÂng haõy böng doïn thöùc aên cuùng döôøng leân". OÂng ta noùi: "Thöa coâ, coâ haõy doïn giuùp toâi". Caùc Tyø-kheo lieàn suy nghó: "Böõa cuùng döôøng naøy do Tyø-kheo ni taùn thaùn maø coù chöù chaúng nghi ngôø gì nöõa", lieàn ñöùng daäy ra veà. Hoï ñi nhö vaäy moät ngöôøi, hai ngöôøi cuoái cuøng caû chuùng ñeàu ra veà heát. Ñaøn-vieät lieàn hoûi Tyø-kheo ni: "Caùc Toân giaû vì sao ñi heát maø khoâng trôû laïi?" Coâ ni ñaùp: "Toâi khoâng bieát. OÂng haõy ñeán choã Theá Toân hoûi vieäc naøy. Phaät seõ noùi cho oâng hay". OÂng ta beøn ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã chaân Phaät, ñöùng haàu moät beân, roài ñem söï vieäc treân trình baøy roõ ñaàu ñuoâi vôùi Theá Toân. Phaät lieàn baûo goïi caùc Tyø-kheo ñeán. Khi hoï ñeán roài, Phaät lieàn hoûi roõ söï kieän keå treân: "Caùc oâng coù vieäc ñoù thaät nhö vaäy chaêng?". - Coù thaät nhö vaäy, baïch Theá Toân. - Töø hoâm nay trôû ñi Ta cho pheùp (caùc Tyø-kheo thoï trai) ôû nhaø ñaøn- vieät cuõ. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi thaønh Xaù-veä phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: "Neáu Tyø-kheo bieát thöùc aên do Tyø-kheo ni taùn thaùn môùi coù,

maø aên ngoaïi tröø ñaøn-vieät cuõ - thì phaïm Ba-daï-ñeà".

Giaûi Thích: Bieát: Nhö treân ñaõ noùi. Taùn thaùn: Khen ngôïi ñöùc haïnh cuûa ngöôøi naøo ñoù laø cao quyù. Thöùc aên: Goàm coù naêm loaïi: Mì, buùn, côm, caù, thòt. Ngoaïi tröø ñaøn-vieät cuõ: (Tyø-kheo thoï trai taïi nhaø ñaøn-vieät cuõ) Ñöùc Theá Toân baûo laø khoâng coù toäi. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Toùm laïi coù caùc tröôøng hôïp taùn thaùn: Xöôùng ñaúng cuùng thôøi thaùn, haï thöïc thôøi thaùn, sô taùc thöïc thôøi thaùn, taùc thöïc dó bieän thaùn; höõu thænh thôøi thaùn. Xöôùng ñaúng cuùng thôøi thaùn: Doïn thöùc aên xong, baùo tin giôø aên ñaõ ñeán, boãng coù Tyø-kheo khaùc tôùi, Tyø-kheo ni lieàn noùi vôùi Öu-baø-di: "Laïi coù Tyø-kheo ñeán". Öu-baø-di lieàn noùi: "Laønh thay, toâi hoan hyû cho ngöôøi ñi môøi coøn khoâng ñöôïc huoáng gì töï nhieân ñeán", thì trong tröôøng hôïp naøy khoâng goïi laø taùn thaùn. Traùi laïi, neáu Tyø-kheo ni noùi: "Vò naøy soáng ôû nôi röøng vaéng, ñi khaát thöïc, maëc y phaán taûo, ngoài giöõa trôøi, duøng neäm coû...", duøng nhöõng lôøi ca ngôïi nhö vaäy ñeå ñöôïc cuùng döôøng maø Tyø-kheo aên, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Haï thöïc thôøi thaùn: Vöøa môùi ngoài aên, boãng coù Tyø-kheo khaùc laïi ñeán, thì cuõng nhö tröôøng hôïp vöøa noùi treân. Taùc thöïc thôøi thaùn: Luùc ñang aên thì coù Tyø-kheo khaùc ñeán, trong tröôøng hôïp naøy cuõng nhö treân ñaõ noùi. Taùc thöïc dó bieân thaùn: Luùc aên vöøa xong thì coù Tyø-kheo khaùc ñeán, Tyø-kheo ni lieàn noùi vôùi Öu-baø-di: "Laïi coù Tyø-kheo ñeán". Neáu Öu-baø-di noùi: "Laønh thay, toâi coá sai ngöôøi ñi môøi maø coøn khoâng theå ñöôïc, huoáng gì boãng nhieân laïi tôùi", thì khoâng goïi laø taùn thaùn. Hoaëc giaû Öu-baø-di noùi: "Phaûi cuùng döôøng nhieàu buùn, baùnh, côm, canh ngon laønh moät caùch bình ñaúng", cuõng khoâng

goïi laø taùn thaùn. Traùi laïi, neáu coâ ni cheâ thöùc aên ít, roài baûo ñaøn-vieät: “Haõy ñöa theâm thaày aáy moät naém buùn nöõa”, (maø Tyø-kheo aáy nhaän laáy thöùc aên) thì phaïm Ba-daï-ñeà. Höõu thænh thôøi thaùn: Neáu Tyø-kheo noùi vôùi ñaøn-vieät: “Ñoà chuùng cuûa thaày aáy ña vaên tinh taán, neân môøi heát taát caû”. Ñoù goïi laø taùn thaùn ñeå cuùng döôøng thöùc aên. Neáu coâ ta noùi: “Vò thuû chuùng kia ña vaên tinh taán, neân vì Tyø-kheo naøy maø môøi theâm hai möôi ngöôøi nöõa”. Trong tröôøng hôïp naøy moät ngöôøi ñöôïc taùn thaùn, coøn nhöõng ngöôøi khaùc khoâng phaïm (töùc khoâng phaûi ñöôïc taùn thaùn). Neáu gaëp tröôøng hôïp taùn thaùn ñeå môøi thoï trai nhö theá, thì caùc Tyø-kheo neân hoaùn chuyeån choã ngoài, chöù khoâng neân boû baøn aên ra veà. Neáu choã ngoài beân caïnh dô baån khoâng saïch, khoâng thích ñoåi choã, thì neân taâm nieäm: “Thöùc aên ta ñang aên trong baùt naøy laø

cuûa Tyø-kheo Moã giaùp kia”, nghó nhö vaäy thì khoâng coù toäi. Neáu Tyø-kheo ni noùi vôi Öu-baø-di: “Baø neân thöôøng xuyeân môøi Toân giaû Moã giaùp kia ñeán cuùng döôøng”. Ñoù goïi laø taùn thaùn. Traùi laïi, neáu noùi: “Toân giaû kia coù theå thöôøng ñi khaát thöïc”, thì khoâng goïi laø taùn thaùn. Theá neân noùi: “Taêng khoâng sai, trôøi toái, Khoâng baïch, vì thöùc aên. Cuøng ngoài, cuøng ñi chung Qua ñoø vaø cho y. May y, taùn thaùn thöïc Xong phaàn ba baït cöø”.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.